

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: 17 12 140

Érkezett: 2016 SZEPT 16.

Törvényjavaslat

Kövér László,
az Országgyűlés elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**2016. évi ... törvény Magyarország Alaptörvényének hatodik módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

Budapest, 2016. 09. 16.

Tisztelettel:

.....

Szabó Tímea

Magyarország Alaptörvényének hatodik módosítása

(2016.....)

Az Országgyűlés, mint alkotmányozó hatalom az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva az Alaptörvényt a következők szerint módosítja:

1. cikk Az Alaptörvény 1. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

1. cikk

1) MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés.

(2) Az Országgyűlés

a) megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét;

b) törvényeket alkot;

c) elfogadja a központi költségvetést, és jóváhagyja annak végrehajtását;

d) felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére;

e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, az Országos Bírósági Hivatal elnökét, a legfőbb ügyészt, a korrupcióellenes főügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;

f) megválasztja a miniszterelnököt, dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésről;

g) feloszlatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet;

h) határoz a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötésről;

i) különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos döntéseket hoz;

j) közkegyelmet gyakorol;

k) az Alaptörvényben és törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

2. cikk Az Alaptörvény 7. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

7. cikk

(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez, a korrupcióellenes főügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(3) Az országgyűlési bizottságok vizsgálati tevékenységét, a bizottságok előtti megjelenés kötelezettségét sarkalatos törvény szabályozza.

3. cikk Az Alaptörvény 24. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

24. cikk

(1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.

(2) Az Alkotmánybíróság

a) az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;

b) bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, a korrupcióellenes főügyész vagy az alapvető jogok biztosja kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját;

f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;

g) az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;

c) a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.

(4) Az Alkotmánybíróság a jogszabály felülvizsgálni nem kért rendelkezését csak abban az esetben vizsgálhatja, illetve semmisítheti meg, ha az a felülvizsgálni kért jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben áll.

(5) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt és az Alaptörvény módosítását csak a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében vizsgálhatja felül. E vizsgálatot

a) az elfogadott, de még ki nem hirdetett Alaptörvény és Alaptörvény-módosítás tekintetében a köztársasági elnök,

b) a kihirdetéstől számított harminc napon belül a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti.

(6) Az Alkotmánybíróság az (5) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény vagy az Alaptörvény módosítása nem felelt meg az (5) bekezdésben meghatározott eljárási követelményeknek, az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását

a) az (5) bekezdés a) pontja szerinti esetben az Országgyűlés újratárgyalja,

b) az (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben az Alkotmánybíróság megsemmisíti.

(7) Az Alkotmánybíróság sarkalatos törvényben meghatározottak szerint a jogszabály megalkotóját, a törvény kezdeményezőjét vagy képviselőjüket meghallgatja, illetve véleményüket eljárása során beszerzi, ha az ügy a személyek széles körét érinti. Az eljárás ezen szakasza nyilvános.

(8) Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület, amelynek tagjait az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja. Az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmánybíróság tagjai közül elnököt választ, az elnök megbízatása az alkotmánybírói hivatali ideje lejártáig tart. Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(9) Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

4. cikk Az Alaptörvény 29. cikke helyébe a következő rendelkezés lép:

29. cikk

(1) A legfőbb ügyész, a korrupcióellenes főügyész és a hozzájuk tartozó ügyészségek függetlenek, az igazságszolgáltatás közreműködőiként, mint közvádlok az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítői. Az ügyészségek saját hatáskörükben üldözik a bűncselekményeket, fellépnek más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegítik a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és a hozzá tartozó ügyészség:

- a) törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;
- b) törvényben meghatározottak szerint képviseli a közvédat a bírósági eljárásban;
- c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;
- d) a közérdek védelmezőjeként az Alaptörvény vagy törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(3) A korrupcióellenes főügyész és a hozzá tartozó ügyészség:

- a) a korrupcióellenes küzdelemben az igazságszolgáltatás különleges szerve, feladatkörében gondoskodik a korrupciós bűncselekmények üldözéséről, közérdekű bejelentők és a tanúk védelméről;
- b) törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a korrupcióellenes küzdelemben nyomozással összefüggésben;
- c) törvényben meghatározottak szerint képviseli a közvédat a bírósági eljárásban;

(4) Az ügyészi szervezet a legfőbb ügyész, a Korrupcióellenes Főügyészséget a korrupcióellenes főügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket.

(5) A legfőbb ügyészt az ügyészek közül a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja kilenc évre. A legfőbb ügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(6) A korrupcióellenes főügyész személyére az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjai által jelölt egy-egy képviselőből, továbbá a pártokhoz nem tartozó képviselők által jelölt képviselőből álló jelölőbizottság tesz javaslatot.

(6) A jelölőbizottság minden tagja egy-egy jelöltet terjeszthet be a bizottság elé a korrupcióellenes főügyészi pozícióra, akiket a jelölőbizottság meghallgat.

(7) A meghallgatás után a jelöltek közül a bizottság négyötödös többséggel választja ki a bizottság közös jelöltjét.

(8) A korrupcióellenes főügyészt az Országgyűlés jelölőbizottságának javaslatára az Országgyűlés választja hét évre. A legfőbb ügyész és a korrupcióellenes főügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(9) Az korrupcióellenes főügyész nem újraválasztható.

(10) A korrupcióellenes főügyész az elődje megbízási idejének lejártát megelőző három hónapon belül kell megválasztani.

(11) Ha az Országgyűlés a jelöltet nem választja meg, a jelölőbizottság legkésőbb harminc napon belül új javaslatot tesz.

(12) A legfőbb ügyész és a korrupcióellenes főügyész évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.

(13) Az ügyészek nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(14) Az ügyészségek szervezetének és működésének, a legfőbb ügyész a korrupcióellenes főügyész és az ügyészek jogállásának részletes szabályait, valamint javadalmazásukat sarkalatos törvény határozza meg.

5. cikk

(1) Az Alaptörvény e módosítása a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

(2) Az Alaptörvény e módosítását az Országgyűlés az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontja és S) cikk (2) bekezdése alapján fogadja el.

(3) Az Alaptörvény e módosításának hatálybalépésével egyidejűleg az Alaptörvény egységes szerkezetű szövegét a hivatalos lapban közzé kell tenni.

Magyarország Alaptörvényének hatodik módosítása

Általános indokolás

A korrupció súlyos károkat okoz a gazdaság és a társadalom egészének. Mind a kormányzati szférában, mind a közigazgatás, mind a gazdaság szintjén komolyan rombolja hatékonyságot, aláássa a demokratikus intézményrendszerbe, a társadalom szövetének működésébe vetett hitet, rendkívüli mértékben gyengíti egy országban a kiszámíthatóságot, a társadalmi igazságosságot és a jogállamiságot.

Magyarország korrupcióját tekintve Európa középmezőnyében van ugyan, de az elmúlt 10-15 évben az ország besorolása romlott, és az állampolgárok mindennapi életének különböző szegmenseiben is egyre inkább megjelenni látszik. Az elmúlt fél évtized gazdasági válsága, a magyar társadalmi olló veszélyes mértékű kinyílása, a társadalom kétdimenziós megosztása, valamint a társadalom különböző szegmenseiben történelmileg is mélyen meggyökerezett korrupció indokoltá teszi, hogy létrejöjjön egy olyan korrupcióellenes csúcsszerv, amely függetlenségével, lehető legnagyobb átláthatóságával megfelel, az európai standardoknak.

A klasszikus ügyészségi feladatok mellett ugyanakkor megkapja a közérdekvédelmi eljárással és a közérdekű bejelentők védelmével kapcsolatos feladatokat is. Erre azért van szükség, mert a korrupció nagyon sok esetben olyan rossz gyakorlatok eredményeként maradhat fenn és virágozhat különböző intézményi rendszerekben, amely gyakorlatok önmagukban nem valósítanak meg bűncselekményeket, ugyanakkor melegágyát jelentik a korrupciónak. Ezeket a lehető legnagyobb mértékben ki kell szűrni, terjedésüket meg kell akadályozni, kialakulásukat meg kell előzni. És melyik szerv lenne erre leginkább alkalmas, ha nem az, amelyik nap, mint nap a korrupcióval kapcsolatos bűncselekmények feltárásával küzd.

A bejelentővédelem pedig szorosan illeszkedik a klasszikus ügyészségi feladatok és a közérdekvédelmi eljárás mellé harmadik elemnek. Magyarországon meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy az állampolgárok bizalommal forduljanak egy igazságszolgáltatási szervhez. Bizalommal azért, hogy a korrupcióellenes ügyészség megvédi őket közérdekű bejelentőként, az ehhez fűződő direkt, vagy közvetett jogsértésektől, valamint amennyiben szükséges jogi és anyagi védelemben részesítse őket. Ennek a részletszabályairól azonban egy külön törvény foglalkozik. Természetesen a korrupcióellenes ügyészség sem panacea egy társadalom összes problémájára, de a jogalkotó szándéka szerint egy határozott lépés a társadalom kohéziójának, a társadalmi igazságosságnak és egy demokratikus intézményrendszernek, és a jog uralmának megvédése felé.

A korrupcióellenes csúcsszerv létrehozásához magától értetődően az Alaptörvény módosítására is szükség van.

A jogalkotó szándéka szerint az ügyészségtől függetlenül létrejövő korrupcióellenes ügyészséget meg kell illesse mindazon jog, amely az ügyészséget megilleti. Szükség van a korrupcióellenes főügyész választására vonatkozó alapvető szabályokat lefektetni.

Részletes indokolás

Az 1. Cikkhez

A javaslat kiegészíti az Országgyűlés által megválasztott személyek listáját a korrupcióellenes főügyésszel.

A 2. Cikkhez

A korrupcióellenes főügyésznek a nyilvánosság és az ország népképviseleti szerve felé is beszámolási és tájékoztatási kötelezettsége van. Eppen ezért a javaslat lehetővé teszi, hogy az országgyűlési képviselők kérdést tehessenek fel a korrupcióellenes főügyésznek.

A 3. Cikkhez

A javaslat a korrupcióellenes főügyészt is felhatalmazza, hogy saját hatáskörben az Alkotmánybírósághoz fordulhasson normakontrollért, abban az esetben, ha a jogszabályok és az Alaptörvény közötti ellentmondást észlel.

A 4. Cikkhez

A javaslat kiegészíti az Ügyészségről szóló fejezetet, hogy az meghatározza az ügyészségek feladatait, a korrupcióellenes ügyészségre vonatkozó legfontosabb közjogi szabályokat, a valamint a korrupcióellenes főügyész megválasztásának szabályait.

A 4. Cikkhez

A cikk a javaslat hatálybaléptető rendelkezését tartalmazza, valamint előírja a módosítást követően az Alaptörvény egységes szerkezetű közzétételét.